

23.01.2019

549/00.02.06.00/2018

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia
Kaupunginsihteerin Kristiina Matikainen PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Viite
Lausuntopyyntönne sähköpostilla 14.12.2018

**LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN VALTUUSTOALOITTEESTA KOSKIEN
PÄÄKAUPUNKISEUDUN LUONTOALUEIDEN SAAVUTETTAVUUDEN LISÄÄMISESTÄ
JULKISELLA LIIKENTEELLÄ (ALVIINA ALAMETSÄ)**

Kaupunginvaltuutettu Alviina Alametsä on esittänyt seuraavan aloitteen, johon HSL:ltä on pyydetty vastausta 15.3.2019 mennessä.

Suomen luonto on pääkaupunkiseudun ja Helsingin valtti - jos haluamme tehdä siitä sellaisen. Monissa maailman kauneimmissa kaupungeissa luontokohteet ovat julkisen liikenteen ulottuvilla. Helsingissä ainutlaatuinen luonto on lähellä, mutta ei riittävän hyvin saavutettavissa. Luontotalueille tulisi päästä helposti myös ilman yksityisautoa, matkailijana, liikuntarajoitteisena ja lasten kanssa.

Nykyään kulkua rajoittaa tarve vaihtaa useiden liikennevälineiden välillä, pitkät matka-ajat ja toisinaan esimerkiksi Nuuksion bussilinjojen ylikuormitus, jolloin kyytiin ei aina mahdu. Tilanne voidaan korjata luomalla nopeita ja helppoja julkisia liikenneyhteyksiä luontoon esimerkiksi suorilla sähköbussilla luontoreiteille. Tällaisilla Luonto-linjoilla voitaisiin luoda helppo reitti esimerkiksi Helsingin keskustasta Nuuksioon, Sipoonkorpeen ja Östersundomiin.

Oikein markkinoituna yhteys palvelisi paitsi kaupunkilaisia, myös matkailijoita, ja tekisi luonnosta Helsingin matkailuvaltin. Kustannusten hillitsemiseksi linja voisi kulkea alkuun pilottikokeiluna esimerkiksi vain kesän viikonloppuina.

Luonnossa liikkumisella on lukuisia positiivisia fyysisiä ja psyykkisiä terveysvaikutuksia. Tutkimusten mukaan luonnon läheisyys elinympäristössä vähentää sairastavuutta ja lisää onnellisuutta. Jo noin 15–20 minuuttia luonnossa oleskelua auttaa laskemaan verenpainetta. Metsähallituksen Luontopalvelujen arvion mukaan kansallispuistossa vierailu aiheuttaa niin merkittäviä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia, että yhden ihmisen yhden käyntikerran arvoksi tulee noin 100 euroa. Luonnon saavutettavuuden edistäminen kaikille edistäisi kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia merkittäväällä tavalla.

23.01.2019

549/00.02.06.00/2018

Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että Helsingin kaupunki selvittää keinoja pääkaupunkiseudun luontoalueiden saavutettavuuden lisäämiseksi julkisella liikenteellä yhdessä HSL:n, alueen kuntien ja muiden relevanttien yhteistyötahojen kanssa, ja harkitsee pilottikokeilua kulkuyhteyksien parantamiseksi.

HSL toteaa asiasta seuraavaa:

Osa pääkaupunkiseudun luontokohteista (esimerkiksi Keskuspuisto ulkoilmajoihin ja monet merenrantakohteet) ovat hyvin saavutettavissa nykyisellä joukkoliikenneverkostolla, mutta esimerkiksi Sipoonkorven huono saavutettavuus joukkoliikenteellä perustuu HSL:n suunnitteluohjeen mukaiseen HSL-alueen palvelutasomääritykseen. Sipoonkorpi on hajanaisena alueena varsin ongelmallinen kohde palveltavaksi joukkoliikenteellä. Nuuksion yhteydet perustuvat vaihtoon Espoon keskuksessa.

Pääkaupunkiseudun joukkoliikennettä järjestetään pääsääntöisesti päivittäisiä liikkumistarpeita varten, joten rajalliset resurssit pyritään keskittämään sinne, missä kysyntä on suurinta. Liikennöinnin kustannukset ovat suurin rajoittava tekijä tarjottavalle palvelutasolle. Suorien, nopeiden ja tarjonnaltaan houkuttelevien yhteyksien luominen pitkien välimatkojen välille on kallista. Nopeus edellyttää moottoriteiden hyödyntämistä, jolloin linjat eivät palvelisi väliin jäävää maankäyttöä ja linjan potentiaalinen käyttäjämäärä laskisi. Tämän lisäksi linjojen käytettävyys heikkenisi, koska moottoriteiden varsien pysäkit eivät kaikilta osin ole helposti saavutettavissa. Jos linjojen reitit muutetaan kulkemaan esimerkiksi kaupunkikeskusten kautta, matka-ajat hidastuisivat ja suorien yhteyksien tuoma hyöty heikkenisi nykyiseen järjestelmään nähden. Tällaisessa tilanteessa myös liikennöinnin kustannukset nousisivat, koska linjoille tulisi lisätä enemmän autoja houkuttelevan vuorovälin ylläpitämiseksi. Toisena vaihtoehtona tällaisessa tilanteessa olisi vähentää suoran linjan tarjontaa, joka pienentäisi entisestään suorasta yhteydestä saatavaa hyötyä.

Nuuksion yhteyttä on kehitetty Pohjois-Espoon ja Leppävaaran linjastosuunnitelmassa, jossa linjan 245 (Espoon keskus – Bemböle – Karhusuo – Nuuksionpää) vuoroväliä on tihennetty. Linjastosuunnitelma otetaan käyttöön syysliikenteen 2019 alussa. Lisäksi linjalla 245 ajetaan nykyisinkin lisäliikennettä loppukeväällä ja alkusyksynä, jolloin Nuuksiossa on enemmän vierailijoita.

Nuuksion Haltiaan kokeiltiin kolmen kesän ajan myös suoraa, markkinaehtoista yhteyttä Helsingin keskustasta. Åbergin Linjan ajama liikenne osoittautui kuitenkin kannattamattomaksi, minkä vuoksi kokeilu jouduttiin lopettamaan. Kysyntää oli lähinnä päivinä, jolloin Haltia järjesti isompia tapahtumia.

Aloitteessa ehdotettu pilottikokeilu sähköbusseilla ajettavasta kesän viikonloppuliikenteestä olisi kustannuksiltaan varsin kallis lyhyestä kokeilukaudesta,

23.01.2019

549/00.02.06.00/2018

sähköbussien korkeasta hankintahinnasta, tarvittavan latausinfraan järjestämisestä ja vähäiseksi oletetusta kysynnästä johtuen.

Sähköbussiliikennettä pyritään ensisijaisesti tuomaan alueille, joissa lähipäästöttömän kaluston hyödyt ovat suurimmat. Sähköbussiliikenteen osalta pyritään myös pitkiin sopimuskausiin, jolloin kaluston korkea hankintahinta saadaan jyvitettyä useammalle vuodelle.

HSL suosittelee, että ehdotettua liikennöintiä järjestettäisiin varsinaisen HSL-liikenteen sijasta esimerkiksi kaupungin järjestäminä tilauskuljetuksina.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 24.1.2019. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.